

фікою функціонального призначення поліції. Такий стан справ суттєво обмежує можливості сторін у визначенні умов організації праці та здійснюваних трудових обов'язків, хоча не порушує основного принципу права на працю – свободи вибору праці. Адже контракт укладається на добровільній основі.

УДК 349.2: 351.74

МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК ОСВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ ТА НАПРЯМОК ДІЯЛЬНОСТІ В ПІДГОТОВЦІ КАДРІВ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Клочко А. М.,

*проректор Харківського національного
університету внутрішніх справ,
д-р юрид. наук, доцент*

Ініціативність поліцейських, їх здатність долучатися до вдосконалення суспільного життя і до взаємодії з громадськістю, а також професійно виконувати покладені на них посадові обов'язки – це необхідні вимоги, що нині ставляться перед Національною поліцією України. Для того щоб підготувати поліцейського, який буде відповідати цим вимогам, важливим є впровадження у підготовку кадрів для Національної поліції України методу проектів як нової освітньої технології.

Термін «проект» походить від латинського *projectus* – «кинутий вперед». Розробником методу проектів як освітньої технології став американський учений Дж. Дьюї на початку XX століття, який у своїх працях висунув думку про побудову навчального процесу на активній основі шляхом ініціативної діяльності учня (вихованця, студента, курсанта) відповідно до його особистого інтересу¹.

В українську освіту метод проектів як освітня технологія впровадився після набуття Україною незалежності завдяки активній діяльності міжнародних організацій.

Проектна діяльність передбачає включення студентів у цілеспрямовану, практичну самостійну діяльність щодо вирішення проблем, формування дослідницьких умінь (планування проектної діяльності, збір, обробка, аналіз, узагальнення інформації, про-

¹ Дьюї Дж. Психология и педагогика мышления / Дж. Дьюи. М. : Лабиринт, 1999. 190 с.

ведення експериментів тощо) з обов'язковим практичним результатом¹.

Переводячи дане питання у сферу підготовки кадрів для Національної поліції України варто зазначити, що метод проектів як освітня технологія у сфері підготовки кадрів для Національної поліції України – це організуюча діяльність керівництва ЗВО системи МВС України, спрямована на залучення курсантів (слухачів) до розроблення та реалізації власних проектів.

Відповідно проектна діяльність – це ініціативна командна діяльність курсантів (слухачів) ЗВО системи МВС України, що спрямована на вирішення проблем, пов'язаних із правоохоронною діяльністю та іншими суміжними із нею сферами, яка відбувається шляхом збору, обробки, аналізу та узагальнення набутої в процесі навчання та повсякденної діяльності інформації з різних галузей знань, знаходження на основі цього проблеми, яка потребує вирішення, її причин, вироблення ефективного механізму вирішення цієї проблеми, який в подальшому має бути реалізований на практиці й втілений у проекті.

Проектна діяльність курсантів (слухачів) ЗВО системи МВС України має здійснюватися в ЗВО в рамках реалізації методу проектів як освітньої технології під керівництвом науково-педагогічного складу та за межами навчального закладу в рамках участі курсантів (слухачів) у заходах регіонального, всеукраїнського та міжнародного рівнів, спрямованих на допомогу студентам у створенні та реалізації їх проектів.

Варто зазначити, що сфери, в яких курсанти (слухачі) ЗВО системи МВС України можуть створювати та реалізовувати свої проекти, мають охоплювати не тільки правоохоронну сферу, але й сфери культури, спорту, дозволяючи молоді в частині взаємодії поліції з громадськістю у цих сферах, що буде підвищувати рівень довіри населення до поліції в цілому.

Доцільно розділити проектну діяльність курсантів (слухачів) ЗВО системи МВС України на два види: обов'язкова та факультативна проектна діяльність. Обов'язкову пропонується здійснювати в навчальному процесі в межах вивчення окремих навчальних дисциплін. Факультативна проектна діяльність є вільною для курсантів (слухачів) і реалізується шляхом їх участі у конкурсах та проектах, у тому числі спільно зі студентами ЗВО та представниками громадськості.

¹ Веретенко Т. Г. Управління навчально-освітньою діяльністю засобами проектів /Т. Г. Веретенко, С. М. Соболева // *Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка*. 2007. №2. С. 100.

Так, пропонуємо включити творче завдання зі створення проектів до методичних рекомендацій з юридичних дисциплін у ЗВО системи МВС України, починаючи з теорії та історії держави і права та закінчуючи галузевими та спеціальними дисциплінами. Для додаткової підготовки науково-викладацького складу, задіяного в подальшому як наукові керівники проектів, доцільно проводити додаткові заняття в зазначеному напрямку з експертами у сфері підготовки та реалізації проектів. Дуже ефективним є використання невеликих методичних рекомендацій чи інструкцій, де вказується необхідна і допоміжна література для самоосвіти, вимоги до якості проекту, форми і методи кількісної оцінки результатів, алгоритми проектування¹.

Можна запропонувати наступні особливості здійснення проектної діяльності курсантів (слухачів) ЗВО системи МВС України:

1) наявність причинно-наслідкового зв'язку між впровадженням освітньої технології методу проектів та проектною діяльністю курсантів (слухачів);

2) наявність причинно-наслідкового зв'язку між проектною діяльністю курсантів (слухачів) і формуванням у них необхідних знань, вмінь та навичок, необхідних їм у подальшій професійній діяльності, взаємодії з громадськістю та створенні спільних проектів;

3) організуюча роль керівництва ЗВО та науково-педагогічного складу в здійсненні проектної діяльності;

4) соціальна значущість проектів курсантів (слухачів) і можливість їх реалізації;

5) командний характер здійснення проектної діяльності, який передбачає колективне створення і реалізацію проектів;

6) ініціативний характер, який передбачає можливість вільного вибору командою теми проекту та подальшу спільну роботу над ним на основі ініціативи членів команди.

Цілями проектної діяльності курсантів (слухачів) ЗВО системи МВС України мають бути:

1) виховати у курсантів (слухачів) націленість на результат та вміння працювати в команді, об'єднаній навколо спільного вирішення певної проблеми;

2) сформувати механізм критичного мислення, вміння шукати шляхи вирішення проблеми;

3) сприяти застосуванню теоретичних знань у практичній площині;

¹ Соболева С. М. Проектні технології та їх роль у процесі практично-професійної підготовки студентів економічних спеціальностей / С. М. Соболева // *Наукові записки кафедри педагогіки*. 2012. Випуск XXVIII. С. 210-216.

4) сформувати особисту зацікавленість курсанта (слухача) в отриманих теоретичних та практичних знаннях та навичках;

5) виховати курсантів (слухачів) у дусі служіння інтересам суспільства і держави;

6) сформувати у курсантів (слухачів) знання, вміння та навички, які допоможуть їм при виконанні професійних обов'язків (критичне мислення – при проведенні слідчих розшукових дій тощо), взаємодії з громадськістю (при проведенні керівниками територіальних органів поліції відкритих зустрічей з представниками органів місцевого самоврядування), підготовці спільних з громадськістю проектів (між патрульною поліцією та адміністраціями шкіл щодо запобігання порушенням правил дорожнього руху тощо).

Доцільно також виділити принципи, яким мають відповідати проекти курсантів (слухачів) ЗВО системи МВС України. Ці принципи можна виділити, аналізуючи Закон України «Про Національну поліцію», а саме розділ 2 зазначеного Закону¹. Так, у проєктній діяльності курсантів (слухачів) ЗВО системи МВС України мають втілюватися принципи верховенства права, дотримання прав і свобод людини, законності, відкритості і прозорості, політичної нейтральності, взаємодії з населенням на засадах партнерства. Принцип безперервності не застосовується з огляду на безперервність такої діяльності.

Принцип верховенства права має реалізовуватися у проєктах шляхом втілення в них конституційного положення про те, що людина, її права та свободи є найвищими цінностями і мають визначати зміст проєкту.

Принцип дотримання прав і свобод людини має простежуватися у проєктах курсантів (слухачів) ЗВО системи МВС України шляхом втілення в них положення про те, що проєкти не мають обмежувати права і свободи людини, охоплювати заходи, що містять обмеження за ознаками раси, кольору шкіри тощо і принижують людську честь і гідність.

Принцип законності проєктів означає їх відповідність Конституції, законам України і підзаконним актам.

Під принципом відкритості і прозорості проєктів розуміється висвітлення інформації про них у засобах масової інформації, поширення відомостей про них серед громадян в інший спосіб, не заборонений законом.

¹ Закон України «Про Національну поліцію» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

Принцип політичної нейтральності унеможливорює партнерство курсантів (слухачів) ЗВО системи МВС України з політичними партіями у ході реалізації проектів чи сприяння їх діяльності у будь-який спосіб.

Принцип взаємодії з населенням на засадах партнерства полягає в тісній співпраці з громадськістю під час розроблення та подальшої реалізації проектів, залучення громадськості до участі в них.

Зазначені принципи мають бути покладені в основу напрямків проектної діяльності курсантів (слухачів) ЗВО системи МВС України, до яких можна віднести:

1) проекти, націлені на перетворення в системі Національної поліції (проекти, які обов'язково мають узгоджуватися з керівництвом Національної поліції та МВС України, бути доцільними, з точки зору політики держави);

2) проекти, націлені на реалізацію певних напрямків підготовки у ЗВО системи МВС України (проекти, які курсанти (слухачі) мають створювати у ході навчання у ЗВО в межах вивчення окремих навчальних дисциплін);

3) проекти, спрямовані на виконання завдань, що стоять перед Національною поліцією (проекти у правоохоронній сфері та у суміжних і пов'язаних із нею сферах);

4) проекти, спрямовані на вирішення актуальних проблем суспільства чи держави (проекти, які спрямовані на цілий комплекс проблем різних сфер діяльності).

Таким чином, проаналізований метод навчання підвищує мотивацію курсанта (слухача) до освоєння теоретичного матеріалу, розвиває дослідницькі вміння та навички і готує його до виконання в подальшому професійних обов'язків. Проектна діяльність курсантів (слухачів) ЗВО системи МВС України є перспективним напрямком досліджень у сфері організації підготовки кадрів для Національної поліції і потребує подальших наукових розробок.

УДК 342.922

ВИДИ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Братель С. Г.,
т.в.о. завідувача кафедри адміністративної діяльності
Національної академії внутрішніх справ,
канд. юрид. наук, доцент
ORCID: 0000-0001-6826-2582

Правоохоронна сфера охоплює велику кількість системоутворюючих ланок, які представляють органи, покликані здійснювати правоохоронні функції держави. Важливим залишається пи-